

Norra Situationen

Mismar

2023-01-20

Innehåll

Norra situationen	3
-------------------	---

“Ny guldrush i guldstaden!”	5
-----------------------------	---

Norra situationen

En industri för extraktion av jordartsmetaller ur jorden och rörelse ur vinden; en kolonisering av underjorden under oss och luften ovanför oss och i strimman däremellan sådda skogar. Nordkalottens nya megatekniska system skissas fram i hubbar fritt hängande över parkerade Teslor, Polestars, elsparkcyklar, Lule älv. Var ska tubinerna ligga? Vilka människobatterier ska driva dem? Hur ska vi säkra råvarureserverna? Arbetstillfällena som ska följa på investeringarna som ren på vägsalt, vandring på fjäll. Stål och väte, blod och litium.

Genom den isfria natten kommer Anna-Stava stapplande upp från Skelleftehamn. Vad hon gjorde ute i de telluriska djupen är det ingen som vet, men nu kommer hon, kallad av frimurarlogen i Sarahusets källare, våt och kall och släpandes på rälsn. En drönare lyfter från SLU. Den ger sig ut över korstyttnsgranarna, kolsänkorna, rekreationsområdena – de ekosystemtjänster vi i vår förvirring fått för oss att kalla hem. Och ur ishavet fjärran kjölen smälter passagera fram som Ymer. Gudarna samlas och kivas i sitt arktiska råd. Yxor slipas, planer smids. Här ska världar byggas!

Så skulle vår situation kunna beskrivas och det vore inte fel. I själva verket vore det en betydligt mer sanningssenlig bild än de vi ofta får serverade, men innan vi går vidare så låt oss summera situationen på ytterligare ett sätt.

I mellanlandet mellan den bild vi försöker teckna och de varianter som vanligen serveras så basuneras nyheten med den djupaste av trycksvärtor rubrik och ingress:

“Ny guldrush i guldstaden!”

Ingen sund människa kan motsätta sig denna viktiga pusselbit som omställningsarbetet, ju - faktiskt, Sveriges gröna industrirevolution innebär.

Här ryms dessutom minst två sätt att vara påhejare och inga förlorare. Alla ska med och två Trisslotter med garanterad vinst att håva in. En lösning på klimatkrisen, eller ett rejält tillskott till den egna hushållskassan. Chauffören i samåkningsbilen sörjer att hon inte köpte sin andel i barndomshemmet utanför Frostkåge som syskonen använt som fritidshus fram tills nyligen. De gjorde sig en rejäl hacka. Hon blev utan. Men summa summarum är det kanske som historien lär om guldrusher, att endast tillverkarna av spadar och jeans (och kavajer?) går vinnande ur det här.

För oss som blir åksjuka av detta fruktansvärda drag under galoscherna så uppträder ett behov av att stanna upp.

Vi vill erkänna det vi upplever, vilka vi är och vad vi kommer ifrån. Detta perspektiv, grundat på ett "hum" eller allvarlig klarsynthet, behöver teoretiseras och målas fram. Bilden behöver bli begriplig för oss själva och andra i samma situation.

För hittills kan de figurer allmogen bekantat sig med delas upp i två kategorier:

I den ena bilden är vi för alltid på väg hem. Vi passerar limitus norrlandicus och som i ett trollslag får allt vi ser en patina rost och svikna löften. En raspig LP studsar mot nålen. AMS står för Alla Mot Söder. Det blir Sune och Mats Jonsson, motljus, Stalin på konsum, Paradise Jokkmokk. Det är Bibel-Isaks flugor emot rutan, Jämtlandssången på fyllan, Classic car week i rondellen. Ett medelklassens estetiserade sorgnorr man åker mot för att dö - eller åtminstone ta semester - som i tidskriften Provins.

Ett museum för hemvändare där turisterna är "alla andra".

Bilden nummer två bär kavaj och jeans, med partinålen på slaget. Han har fickorna fulla av glaspärlor och eldvatten innanför västen. Sitt bomärke valhant nerkraftsat på ett kontrakt han inte kan läsa, än mindre förstå. Han är förförd av drömmar om den globala cirkulationen som han vill ska röra vid honom än en gång, så där som han minns att den gjorde i hans ungdom, i dansbanans sken, och han blev så där stor och röd och befruktad. Med jobben, pulsen, de stigande medlemstalen i IF-Metall – eller vad som nu var bondeförbundets motsvarighet.

Och på samma sätt ska han röra vid renbetesmarkens jungfruliga jord, smeka henne hårt och bestämt enligt gängse patriarkala fantasier om utveckling. Locka henne till sig, trycka sig in och plantera sin säd djupt där nere i hennes malmåder tills hon är stor och full och mogen, havande med alla hans 10 000 arbetstillfällen. Och med livskraftiga företag på svensk landsbygd. Och med synergieffekter inom morgondagens lösningar. Och med Skellefteå växer.

Och växer, och växer, och växer...

Om den första bilden var berättelsen om en modernitet som försvann för alltid, så är den andra den om en modernitet som kommer, försvinner och sedan dyker upp igen – som en pappa som är resande i affärer.

Som om det fortfarande fanns pappor som var resande i affärer.

Men vi sitter här med gulnade foton. Ett eniro som blockerat allt utom funktionen för "historiska kartor". Ingen beskrivning liknar terrängen utanför vårt fönster, fast en ny och mycket specifikt nordlig situation håller på att uppstå därute.

Vi är tänkta att bära det skadeskjutna kapitalistiska systemet ur sin egenhändigt designade kollaps. Vi är livlinan, den sista desperata åtgärden. De kallar det grön omställning, vi kallar kolonisering 2.0. Och utvecklingen går snabbt nu. Vi behöver förstå vad som händer innan allt det här är över oss som ännu en outhärdlig självklarhet. Vi behöver analyser, planer, vapen att försvara oss med. För investerarna väntar inte. Metropolen är en stad som aldrig sover. Vi ingår i deras planer.

Det här vet vi:

De sammantagna utsläpp som den gröna kolonialismens industrialiseringsprojekt i norr genererar, bara under sin byggfas, är i sig nog för att tippa oss över den atmosfäriska avgrunden. Det går inte att skilja på impulsen att kolonisera oss i den gröna omställningens namn och hur norskt petroleumkapital sätter tändarna i nyframsmulna oljefält. Det är samma mer eller mindre väl maskerade, mer eller mindre utdragna självdestruktion, samma dödsdömda system som skjuter upp det oundvikliga faktumet. En planetär variant av presidenten

som länsar palatset på statskassan med helikoptern på taket, väntande startklar på att ta honom upp till Elons zaibatsu-enklaver i omloppsbana.

Att den universella ekvivalens där allting är utbytbar mot ett abstrakt värde inte kan hantera ekologiska begränsningar eller skillnader, vet vi. Att liv och pengar inte går ihop, det vet vi.

Vi vet att cybergudens hubbsurfande nekromantiker har bundit själarna från de moldaver som dog under bygget av batterifabrikerna, för att för evigt permanentera deras villkor i allas våra yrkesliv. Anslutningen till det statskontrollerade facket kommer att bli obligatoriskt. Det blir hundra procent täckning för alla kollektivavtal, schyssta-villkor-stickers på alla glasdörrar och Jeff Ma i en app i telefonen. Workstr, slavestr, prolstr. LO 4-ever!

Så vad gör vi åt eländet?

För det första lär vi sluta drömma om svunna tider. Vi lär uppdatera och fördjupa vår analys av villkoren för motstånd, en förståelse av situationen av oss som lever och bor här, som vuxit upp här, som kommer att genomleva förändringarna, som stannat kvar i dem eller kommer hem för att ta kampen. En teori om en situation inifrån den: Ett perspektiv – inte på – utan ur.

Det här innebär att se hur detta är en del av en global rörelse för utvidgning av metropoliska kontrollsystem, för inlämning av livet som helhet i kapitalrelationen. Det var länge sedan kapitalet bara nöjde sig med att jaga bort oss bort marken och tvinga oss jobba för brödfödan. Målet idag är en fullständig proletarisering av allt, en digital metabolismen som exploaterar alla aspekter av både den inre och yttre naturen. Det ska inte finnas några fläckar på kartan mer. Allting ska kartläggas, beräknas och värderas ur ett satellitperspektiv - och det gäller i synnerhet själarna.

Men det innebär också att se att onda mäns storslagna planer på genomgripande skiften inte är synonymt med deras förmåga att genomföra dem.

För ingen har full kontroll - i synnerhet inte de som vill få det att verka så.

Det finns en motrörelse som hela tiden växer sig starkare och vi är en del av den. Det motstånd inuti och mot metropolen som förs på tusentals punkter runt om i världen; en allt mer utbredd förståelse och en klokhet som inser att valet inte står mellan vindkraftsparker eller kärnreaktorer, mellan elbilar eller avgasbilar, mellan att åderlåtas på livet av en grön eller brun kapitalism. Alla de som kämpar för det verkliga alternativet, det vill säga en annan plats, en verklig plats. En annan gemenskap, en verklig gemenskap; en annan värld, en verklig värld som rymmer många världar.

Men vi är också en del av en historia. Av den proletära position som hela tiden framträder igen och igen i olika skepnad kapitalismen igenom, som om tiden stått still, som ett släkt-trauma, flashback, PTSD. Helt plötsligt kastas jag tillbaka. Svältlöner, slavvillkor, död i förtid. Laga skifte, storskifte, primitiv ackumulation. Historien scroller raststlost, fram och tillbaka i det stora öppna dokumentet om Kapitalet, och allt står på spel utom sättet att leva tillsammans.

Vi måste hejda rörelsen, blockera flödet, strejka mot tidens gång. Men vi gör det inte som medborgare, inte som en ens prolär majoritet. Medborgaren är en kund och majoriteten begravde vi med våra förfäder och -mödrar som for för att dö i Stalins kanaler. Vårt perspektiv är minoritärt och vi vill inte ha det på något annat vis. I den bemärkelsen utspelar sig den norra situationen också vid Järvafältet. Vi har andra västar, längre vapen, men samma fiende. Samma dröm om att eldhärja samma platser, om att grönområden en dag ska breda ut sig mellan samma tullar.

Samtidigt måste vi bära den nya världen i våra hjärtan. Det innebär att röra sig bort, inte bara från de förlegade bilderna vi gjort oss lustiga över nyss, utan också från ett sätt att alliera sig som inte innebär att på allvar bejaka sitt eget perspektiv. Vi behöver erkänna det gemensamma med andra grupper som kämpar och sedan fortsätta vidare och formulera det sätt på vilket vi skiljer oss - om inte annat så för att världen runt oss är vad vi har att bygga det nya av. En värld där det är långt mellan byarna, men ännu längre mellan polisstationerna. En värld av malmtransporter, timmertrader. Tallskogsåsar som följer på varandra som dyningar. Grusvägar, betesängar, timmerstockar och mellanstora städer. Näverns teckningar i midnattssolen som ansikten runt björkstammarna och Balders lockande ljus.

Det är vårt material.

Vi vill bryta både med det väst vi hela tiden behållit en kolonial relation till, och den stat och det system som alltid i grunden har varit främmande, som trängt in så djupt men lämnat oss så hastigt att det knappt hann slå rot – mer som ett knivhugg än en sjukdom.

Vi skriver utifrån en verklighet där vi aktivt deltar i en kamp. Vi behöver se på den kampen och det vi bekämpar med en undersökande blick. Vi behöver inte fler förutfattade meningar och färdiga analyser. Vi behöver lyssna in, öppet och reservationslöst och se våra verkligheter utifrån hur dessa de facto ser ut. Hela tiden med målet att förvandla den norra situationen till en verklig Situation – ett tillfälle då sättet att leva på allvar står på spel.

Därför vore det bra om vi tillät oss att omvärdera vissa saker som många av oss tagit för givna. Exempelvis de analyser för att förstå koloniala erfarenheter, som i sin tur importerats ur en situation som på allt för många sätt skiljer sig från vår.

Kanske behöver vi ifrågasätta den liberala statens försök till erkännande av skillnad som kommer till uttryck till exempel i urfolksbegreppet, för utveckla vår egen antikolonial analys? En som erkänner den specifika situationen av exploatering, våld, språkpolitik, land- och kulturstöd som genomsyrat vårt förflutna, men också den historia av interkulturellt beroende och ömsesidig minoritet som präglat folkens inbördes relationer? Se hur att banka finskan eller lappskan ur ungarna inte är väsensskilt från att banka bondskan eller dalskan ur dem, och att fast det är olika sår av olika djup, så är de alla orsakade av samma uppsättning rostiga knivar. Målet kan inte bara vara att "avkolonisera Sápmi". Vi behöver driva ut staten och kapitalismen ur allt land, avkolonisera hela fennoskandia.

Men för att göra det måste vi lyfta fram och bejaka de få berättelser och analyser som finns som säger något om våra liv och skapa ett språk som undergräver den kapitalistiska modernitetens självkolonisering. Den process som gör oss till undersåtar och det varuutbud av igenkännbara identiteter som är ett av de mest effektiva sätten att utöva kontroll idag.

Bli något verkligt annat, underjordiska folk, men likväl folk – om inte annat så för oss själva. Osynliga arméer, hulderstråk. Landet norr om dalälven som en "native burial ground" och vi som de som återvänder tuffsigna, stela, konstiga i ögonen, bara vagt igenkännbara där vi kommer för att hemsöka den stat som grävt i en tjäljord helgad åt vittra.

Kan vi göra norr till kapitalismens grav istället för dess livlina?

Kan vi bejaka ett norr som inte är väst? Bygga alternativ till västvärldens eviga dans, mellan folket som konstituerar och makten som förråder, genom att ta det cirkumpolära som onskans väderstreck på allvar? Fråga oss vad i oss som är icke- eller till och med anti-väst?

Kanske kan vi lyfta fram en sorts "latitudsk" gemenskap mellan nordliga folkslag som inte resulterar i ett sökande efter den territoriella rotadhet den liberala staten i sin tur bara behöver erkänna för att neutralisera, utan som en del i ett ständigt lågintensivt krig mot densamma. Mot staten och dess gränser, mot industrierna, tillväxten och regerandet? Kan vi utveckla andra sätt att leva tillsammans och bebo den här platsen som om den vore en värld; det vill säga någon med vanor, kosmologier, rytmer, erfarenheter att förmedla och sagor att berätta – om björnar, korpar och gäckande skratt mellan tallarna. Kamrater i bergen, polare på andra sidan gränsen.

Finns det kamper därute vi inte känner till? Finns sätt att leva som väntar på att komma samman till världar? Vi är övertygade om det.

Men som alla motståndsrörelser måste vi också importera vapen. Vi måste smuggla in dem, lära oss hur man använder dem och modda dem efter vår egen terräng. Vi vill nyttja den interna kritik som finns inom den västerländska föreställningsvärlden och använda den här plattformen till att introducera det vi tycker är användbart, begrepp vi delvis också använt oss av i den här texten. Sådant som metropol, kontrollsamhälle, cirkumpolär gemenskap. Ursprunglig ackumulation, skiftesreform och baggböleri men också indigen resurgens, destitution, animism, anarki och kommunism.

Vi vill använda den här plattformen för att utveckla det perspektivet och komma i kontakt med andra. Men vår "målgrupp" är inte någon sorts föreställd "allmänhet" eller "vanligt folk" - vi har ingen målgrupp, sånt är för metropoliter. Vi bara söker efter folk som också kämpar; efter alla mer eller mindre isolerade excentriker, extremister, övervintrade anarkister och ödemarkskommunister, skrotbrännare, arbetare och bakåtsträvande

utvecklingsskeptiker, rövare, hjältar, rättshaverister; vänner med alldeles för många skumma böcker i hyllan - och vi vet att vårt älskade norr är fullt av dem. För är något som saknas i byarna är det "vanligt folk".

Vi uttrycker oss som oss själva för att nå ut till såna som oss.

För ett perspektiv är inget man utvecklar i ensamhet. Vi kan bara komma med ett första påstående, en inledande provokation - det här är vad vi tror.

Vad tror ni om det?

Det Anarkistiska Biblioteket

Mismar
Norra Situationen
2023-01-20

<https://mismar.org/texter/norra-situationen/>

sv.anarchistlibraries.net